

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32,—, polletno
din 16,—, četrtnoletno din 9,—, ino-
zemstvo din 64,—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Cena inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

„Kriva vzgoja otrok je slabih časov mati“.

(Slomšek)

Mnogo je danes zla na svetu, ki bi ga ne bilo, ako bi družina bila drugačna. Mnogo je danes pokvarjenosti med mladino, ki bi je ne bilo, ako bi se družina povse zavedala svoje naloge. Obsoja se današnja mladina, da je trmoglava, lahko-miselna, surova, samo športu vdana, po veselj in užitku hlepeča. Del krivde za-veda res mladino, večji del pa zadeva človeško družbo in tudi njeno osnovno celico: družino. Očetom in materam so roke polne dela, glava in srce pa skrbi. Ne posvečajo dovolj pažnje in skrbi svojim otrokom v dobi, ki je najusodnejša v razvoju značaja, v dobi, ko so najbolj nemirni, najbolj gibčni in najbolj delavni, ko bi torej najbolj potrebovali skrbne brige, prave ljubezni in preudarnega vodstva, ki ga pa prav čestokrat morajo pogrešati. In ker tega ni, zato tudi domača hiša ni mladini tisti rešilni dom in tista braneča trdnjava, ki bi ji morala biti ves čas življenja.

Družinsko življenje je nepisana zgodovina naroda in v znatnem oziru tudi cerkve. Narod in cerkev se dvigata ali padata vzporedno in vzajemno z dvigom ali padanjem družine in njene sile, fizične (telesne) in moralne (nравne). Propadanje naroda in cerkve se začne pri domačem ognjišču. Zato pa se tudi preosnova mora začeti v domači hiši. Delo staršev je podlaga vsemu drugemu. Družba in narod je sestavljen iz družin, je torej takšen, kakršni so njegovi sestavni deli: družine. Srce je vir življenja, družina pa je srce naroda in tudi cerkvenega občestva. Iz družine kot srca se pretaka kri po žilah narodne in cerkvene skupnosti. Blagobit naroda, uspeh cerkve, vse to je odvisno od družine in njenega blagodejnega vpliva.

Prvi, po naravi določeni učitelj otroka je mati. V dobi, ko je otrok najbolj sprejemljiv in se najhitreje razvija, je njegova vzgoja po veliki večini v njenih rokah. Kakor moreš mlado drevesce lahko nagniti na desno ali na levo, tako se da tudi otrokov značaj nagniti k dobremu ali slabemu. »Ako se mlado drevesce ne po-žlahtni,« pravi naš nedosežni učitelj in vzgojitelj škof Slomšek, »in se divjaku žlahtna mladika ne vcepi, tudi staro drevo žlahtnega sadja rodilo ne bo.« Negi drevesca je podobna duhovna nega otroka. Drevesce brez nege propade ali podivja; tako se ne smemo čuditi, da se isto dogaja tudi z nežnim človeškim bitjem, z otrokom. Le premnogokrat se to zgodi, ker mnogotera mati svoje vzgojne naloge sploh ne spolni ali na pol ali celo narobe. V njeno opravičenje se more navesti, da se premalo stori, da bi se za svoje vele-

važno in dalekosežno delo usposobila ali da bi se ji to delo olajšalo.

Nekemu predavatelju o pravi vzgoji otrok se je stavilo vprašanje: »Kdaj se mora začeti z vzgojo otroka?« Odgovoril je: »Deset let pred njegovim rojstvom.« S tem je hotel reči, da se morajo odrasli za materinstvo, odnosno za očetovstvo skrbno pripravljati ne samo v telesnem, marveč predvsem v duhovnem oziru. Kdor se ni naučil sebe premagovati, tudi otroka ne bo naučil samopremagovanja. Kdor ne zna svoje jeze krotiti, tudi ne bo iz otroka izgnal jezljivosti. Kdor sam ni pošten, ne more otroku vcepiti poštenosti. Kdor ni resnicoljuben, ne more otroka naučiti resnicoljubja. Kakor stara ptica po-je, tako uči mlade svoje. Kdor o svojem bližnjem laže, ga obrekuje, kleveta in zasmejuje, bo kmalu slišal iste besede iz ust svojega otroka. Kdor sam ne hodi po poti pravičnosti, svojega otroka po tej poti voditi ne more.

Z zgledom voditi: to je glavno. V tem oziru pripada važna naloga očetu, ki ne sme nikdar pozabiti, da bodo njegovi otroci, zlasti moški otroci, hodili po njegovih stopinjah. To je nekemu očetu spravil v zavest in vest lasten sinček. Šla sta neko jutro po ozki stezi. Ponoči je bil padel sneg. Oče gre naprej, da dela gaz. Sinček koraka za njim s širokimi koraki ter stopa v njegove stopinje. Oče se obrne in vi-

deč svojega sina si misli: Ta bo hodil ne samo po mojih telesnih stopinjah, marveč tudi po mojih duhovnih stopinjah. Tako bo hodil, kakor bo mene videl. Tako bo ravnal, kakršno je bilo moje ravnanje. Zato moram sam hoditi po poti vere in kreposti, če hočem, da bo moj sin hodil po tej poti. Moj otrok bo nekaka druga izdaja svojega očeta. Druga izdaja kakšne knjige ne sme biti slabša, marveč popolnejša kot prva.

Naj bi se starši in vzgojitelji zavedali svoje naloge do Boga, naroda in domovine. Naj bi dobro pomnili opomin velikega učitelja in vzgojitelja slovenskega ljudstva, nesmrtnega škofa Slomškega: »Kriva vzgoja otrok je slabih časov mati!« Naj bi se globoko zamislili v Slomškovu nauku o važnosti družine in njene vzgojne naloge, kakor smo jih v tem članku kratko poudarili. Petinsedemdesetletnica Slomškovu smrti, ki smo jo pretekli petek obhajali, nam mora biti povod, da vstane pred našo dušo veliki lik našega največjega narodovega vzgojitelja ter da nikdar ne izgine izpred naših oči. Letos obhajamo obletnico dveh znamenitih Slomškovih vzgojnih knjig: stoletnico njegove prelepe knjige za mladeniče »Življenja srečen pot« in petindevetdesetletnico njegovega največjega vzgojeslovnega spisa »Blaze in Nežica v nedeljski šoli«. Slomškova vzgojna načela in njegovi prosvetni ideali naj zazarijo v novi luči na duhovnem obzorju našega naroda! Slomšek je naš učitelj, vzgojitelj in voditelj, poslan našemu narodu od Boga.

V NAŠI DRŽAVI

Knez namestnik, predsednik vlade in notranji minister na naših manevrih. Knez namestnik Pavle se je pripeljal

na maneversko ozemlje in se je podal na opazovalni grič pri Radatovičih v Gorjancih. Kneza so pozdravili vojni minister, vodja manevrov in vsa tuja vojaška odposlanstva. Knez se je z vsemi prijazno razgovarjal. Kmalu se je zbrala tudi gruča okoličanov, ki je opazovala potek bitke. Knez namestnik je stopil med civilno prebivalstvo in se je razgovarjal z njim o letini in posebno še o stanju vinogradov. Ljudje so mu potožili velike težave, katere imajo z letošnjimi neprestanimi nalivi, kateri so uničili poljske pridelke in bodo še vinograde. Krog 12. ure se je visoki gost odpeljal. — Z brzovlakom 24. septembra zvečer je dopel v Zagreb predsednik vlade dr. Sto-

jadinovič, ki se je odpeljal naprej proti Karlovcu, da si je ogledal glavne borbe obeh naših maneverskih armad. — Prav tako je prišel v Novo mesto tudi notranji minister g. dr. A. Korošec.

V DRUGIH DRŽAVAH

Izpopolnitev praznih mest v svetu Društva narodov. Tokratnemu zasedanju skupščine Društva narodov v Ženevi predseduje Indijec Aga Kan. Na skupščinski seji 20. septembra je šlo za ponovno izvolitev rdeče Španije in Turčije v svet Društva narodov, ker sta njuna mandata potekla radi triletno dobe. Izpraznjeno je bilo iz ravnokar omenjenega vzroka tudi še mesto južnoameriške republike Čile. Kandidirale so na izpraznjena mesta: južnoameriška država Peru, srednjeazijska država Iran, rdeča Španija in Turčija.

Vsaka slovenska hiša dopisuje na dopisnicah Sv. Cirila in Metoda. — Na vsaki pošti samo en dinar